SZEGEDI SZOBRÁSZ – SZEKSZÁRDON

BAKA ISTVÁN BESZÉLGET FARKAS PÁLLAL

     …méghozzá immár húsz éve: 1971-ben költözött ebbe az akkor még otthonosabb, emberibb léptékű városba – az én szülővárosomba – Farkas Pál, mindjárt a főiskola után. Én három évvel később mentem vissza Szegedre – egyetemi éveim színhelyére, s hogy ez most szóba került köztünk, azt találtam mondani: olyan ez, mintha életet vagy legalábbis szerencsecédulát cseréltünk volna. Igaz, nagyon sokáig egyikünk számát se húzták ki az új helyen…
     Farkas Pál vendége vagyok a szekszárdi Bottyán-hegyen.

     – Három testvérem van; akkor még mindannyian szüleim újszegedi házában éltünk. Apósomék ajánlatára előbb Sióagárdra, majd Szekszárdra költöztünk. Így kerültem ide. De mindmáig szegedinek érzem magam – mondja Pali, miközben kitölti a bort, természetesen, a legvörösebb szekszárdit. – Persze, a táj is rögtön megkapott: a szekszárdi dombvidék, ahogy Bátaszék felől közeledsz feléje, fekvő akthoz hasonlít – igazi szobrásznak való vidék.

     – *És borásznak* – teszem hozzá az első korty után. – *Szőlőt is vettél, mint a legtöbb betelepülő?*

     – Nem, csak hat tőkém van, itt, a ház körül. Viszont ez a ház, melyet javarészt magam építettem, a Babits család egykori szőlőjének végén áll. A közeli kőfeszület Cenci néni keresztje, a *Halálfiai*ban szereplő szívós öregasszonyé.

     – *Feleséged, aki alsó tagozatban osztálytársam volt, a plasztikus táj és Babits – a hozzá való vonzódásod is oka annak, hogy itt maradtál? Már elárultad, hogy plakettjeid, Liszt-szobrod és -domborműved, Pécsen ágaskodó lovaid, Bartók-ihlette térplasztikád mellett öt Babits-szobrot alkottál – közülük a számomra legszebb, a fehér kőfotelben ülő, arcát kezével megtámasztó bronzalak (mintha a betegség kínjaitól sötétedett volna meg) a Babits-emlékmúzeum kertjében látható. Hogyan került oda – megrendelés*

alapján?

     – Nem, magamnak csináltam gipszből, az akkori lakásunk alatt bérelt parányi raktárhelyiségben. Le kellett szedni az ajtófélfát, amikor kivittem belőle. 1976-ban, egy megyei kiállításon díjat nyertem vele, s az akkori vezetőség felajánlotta, hogy kivitelezteti és felállítja. Elég nehezen esett a választás a kertre, de sikerült mindenkit meggyőznöm, hogy ez a szobor intimebb helyre való, nem köztérre. Egyébként Babits Mihály lírája az én kamaszkoromban még majdnem tiltott gyümölcsnek számított, a tankönyvek alig és szinte csak rosszat írtak róla, ezért amikor költői és emberi nagyságát felismertem, hatását megpróbáltam a munkámra is átvinni. Szikár, kórgyötörte alakja, a Rippl-Rónai által megfestett, de a fényképein is gyakori „gondolkodó póza" a szellem emberének kitartását, megértő szigorát jelképezi. Mintha a tanárom lett volna…

     – *Voltak neked megértő, Babits-szigorú tanáraid Szegeden is.*

     – Tápai Antalt – Tóni bácsit – Szeged szobrászát, a Tömörkény gimnázium művészeti tagozatának megteremtőjét tenném az első helyre. Az általa mintázott Juhász Gyula-portrét – diákként – én faragtam kőbe. Emléktáblájához most készítem a vázlatokat, a gimnáziumban fogják elhelyezni. Tanárom volt Tóth Sándor és Szalay Ferenc, s a Tábor utcai képzőművész körben egy öreg festő: Vlasits Károly; rá ugyancsak nagy szeretettel emlékszem. Ebbe a körbe a már „profi" festőművészek is bejáratosak voltak; velük együtt festettünk, mintáztunk, együtt jártunk át Vásárhelyre… És nagyon sokat kaptam a tanárképző főiskolától – magyar-rajz szakos voltam – Vinkler László, Szatmáry Gyöngyi, Fischer Ernő és Lelkes István tanítottak – hálával tartozom nekik. Szatmáry Gyöngyi még munkát is szerzett nekem – Buddha-figurákat készítettem a színháznak egy Rejtő Jenő-feldolgozáshoz; minden előadáson összetörtek egyet. A magyar tanszéken Vajda Laci bácsi Arany János-elemzései adták a legtöbbet.

     – *A magyaron és a rajzon kívül jártál te egy „harmadik tanszékre" is…*

     – Igen, a „Béke-tanszékre" – talán még ma is így hívják a diákok ezt a bölcsészkar és a főiskola metszéspontján virágzó sarki kocsmát. Beszélgetőkörünk – olykor az idős író, Mocsár Gábor elnökletével – ott ülésezett a fröccsök közepette: Veress Miklós, Szepesi Attila, Petri Ferenc – az

akkori fiatal költők színe-java – ült asztalunknál; a képzőművészek közül Zoltánfy István, Zombori László, Dér István, Pataki Ferenc, Szuromi Pali s volt osztálytársaim: Kalmár Marci és Fritz Misi fordultak meg a „kör” sokszor igen komoly tárgyak körül forgó eszmecseréin, melyek nemegyszer az éjszakában (egy későig nyitva tartó kocsmában) végződtek. Itt majdnem annyit tanultam, mint az órákon.

     – *Neked Szegedhez olyan élményed is kapcsolódik, amilyent én, a hetvenes évek „együttmöntje” már nem élhettem meg. Az imént különös kompozíciót mutattál…*

     – A *Tiszavirágzás*t – sajnos, ez a valóságban már nem fordul elő, a vegyszerezés kipusztította a tiszavirágokat. Én még mentem át a hídon úgy, hogy tízesével csapódtak az arcomhoz – leírhatatlanul szép volt az áttetsző rovartestek kavargása a lebukó nap aranyában… Szeretném, ha ezt a munkámat felállítanák Szegeden, valahol a Tisza vize fölött.

     – *Ezt én is szeretném: az elpusztított természet és általában a veszendő szépség emlékműve lenne.*

     – Akkor hát koccintsunk a veszendő szépségre! – *emeli Pali a poharát.*

     – *Szekszárdi borral…*

     – És szegedi szívvel!

(Délmagyarország, 1991. október 15.)

(Kiegészítés a ***Baka István művei. Publicisztikák, beszélgetések*** című kötethez)

← Előző oldal *Következő oldal →*